

Příloha 5: Návrh habilitační komise na jmenování docentem

Masarykova univerzita

Fakulta	Filozofická fakulta
Habilitační obor	Lingvistika konkrétních jazyků (germánské jazyky)
Uchazeč	Mgr. Jan Chovanec, PhD.
Pracoviště	Katedra anglistiky a amerikanistiky FF MU
Habilitační práce	<i>The Discourse of Online Sportscasting: Constructing Meaning and Interaction in Live Text Commentary</i>

Habilitační komise

Předsedkyně: prof. PhDr. Ludmila Urbanová, CSc.
Masarykova univerzita – Filozofická fakulta

Členové: prof. PhDr. Aleš Klégr
Karlova univerzita – Filozofická fakulta
prof. PhDr. Jarmila Tárníková, CSc.
Univerzita Palackého – Filozofická fakulta
doc. PhDr. Naděžda Kudrnáčová, CSc.
Masarykova univerzita – Filozofická fakulta
doc. PhDr. Renata Pípalová, CSc.
Karlova univerzita – Pedagogická fakulta

Hodnocení vědecké kvalifikace uchazeče

Uchazeč Mgr. Jan Chovanec, Ph.D. (*1973) absolvoval v r. 1997 magisterské studium oboru anglický jazyk a literatura na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Úspěšně obhájil magisterskou diplomovou práci pod vedením prof. Josefa Hladkého na téma *The English and the Czech Names of Plants*. V posledním roce magisterského studia zásadně obohatil svůj přístup k lingvistickému zkoumání. Zaujaly ho nejnovější metody lingvistické analýzy, především textová analýza, konverzační analýza a pragmatika a rozhodl se věnovat se v rámci interního doktorského studia v letech 1997-2000 mediálnímu diskurzu. Výsledkem intenzivního badatelského úsilí a metodologického zrání byla doktorská disertační práce na téma *Interpersonal Aspects of Printed News Discourse: A Sociolinguistic Study of the Woodward Case Reporting in the Electronic Telegraph*. Doktorskou

disertaci napsal uchazeč na vysoké akademické úrovni a v r. 2001 za ni získal prestižní cenu rektora Masarykovy univerzity. Školitelkou disertační práce byla profesorka Ludmila Urbanová.

Vědecký výzkum Jana Chovance se dlouhodobě systematicky zabývá mediálním diskurzem, především jazykem zpravodajských médií. Metodologicky úspěšně propojuje přístupy z oblasti pragmatiky, interakční sociolingvistiky a kritické analýzy diskurzu a vytváří tak symbiózu, která je pro moderní pojetí jazykovědy charakteristická. Tento přístup vychází z detailní analýzy jazykové formy a její funkce v rámci promluvy s ohledem na komunikační strategie a cíle účastníků nejen v rámci úzce vnímaného kontextu jejich interakce, ale také v rámci širšího sociálního kontextu. Jednotící linií Chovancovy akademické kariéry je vnímání interpersonální jazykové funkce jako klíčového faktoru pro lexiko-gramatickou realizaci konkrétních promluv i pro nastavení žánrových konvencí různých typů diskurzu. Interpersonální element se projevuje nejrůznějšími formami, od žánrově podmíněných posunů časové deixy v novinových titulcích přes humor v mediálním dialogu až po vědomé i nevědomé propojování kódů.

V poslední době se do popředí zájmu uchazeče dostává problematika dialogické interakce v mluveném mediálním diskurzu a verbální konstrukce humoru, přičemž autor nevěnuje pozornost pouze jazykové formě, ale i celkovému multimodálnímu charakteru komunikace. Progresivní interpretace je patrná i z jeho posledních prací, v nichž se zabývá socio-pragmatickými důsledky nezamýšleného humoru v jazyce televizních sportovních komentátorů a spontánní dialogickou interakcí v dokumentárních a naučných pořadech britské televize. V teoretické rovině rozvíjí participační rámce řečového aktu, především s ohledem na zasazení dialogické komunikace do vyšších komunikačních rámců.

V roce 2013 byl Chovanec vyzván ke členství v úzké výzkumné skupině Ross Priory Broadcast Talk Research Group jako jediný badatel ze střední a východní Evropy. Sled odborných studií z let 2006-2012, které vedly ke zpracování habilitačního spisu, znamená významný posun k modernímu jazyku sportu (fotbalu) v online médiích. Autor se nevyhýbá ani historickým textům a stává se průkopníkem diachronního pragmatického bádání v oblasti starších sportovních komentářů, uveřejněných v britském tisku.

Odborná tematika, které se Jan Chovanec věnuje, reflektuje aktuální témata, která řeší na poli diskurzní analýzy moderních médií. To se týká i jeho habilitačního spisu, který je prvním uceleným pragmalingvistickým popisem nového žánru internetové žurnalistiky tzv. live news, tedy živého zpravodajství. Nutno říci, že ve své odborné činnosti zpracovává i témata dosud opomíjená, přičemž akcentuje sociální a pragmatickou interpretační linii. Jako badatel rozsáhlého spektra výzkumných témat se podílel (a stále podílí) na výzkumu prostřednictvím celé řady grantových úloh, mezi nimiž je třeba uvést stylisticky zaměřenou úlohu GAČR, úlohu Aktion ve spolupráci s univerzitou v Innsbrucku, zaměřenou na vícejazyčnost, úlohu v rámci Fondu rozvoje vysokých škol v oblasti forenzní jazykovědy a jazyka v právním kontextu, úlohu Fondu rozvoje Masarykovy univerzity, která sleduje analýzu mluveného jazyka médií.

Od letošního roku je dr. Chovanec samostatným řešitelem tříletého grantu GAČR (2016-2018) s názvem Diskurzní konstrukce jinakosti v mediálním a post-mediálním prostoru, v jehož rámci se zabývá srovnávací analýzou reflexe menšin v diskusních fórech britských a českých internetových periodik.

Publikační činnost dr. Chovance je velmi rozsáhlá a svědčí o erudici a širokém záběru zvolených témat výzkumu. Uveřejnil 13 článků v časopisech, včetně prestižních zahraničních impaktovaných časopisů *Journal of Pragmatics*, *Journal of Historical Pragmatics*, *Discourse and Society*, *Discourse and Communication*, *Discourse Context and Media*. Celkový počet 21 kapitol v knihách, z nichž většina je vydána v zahraničních vydavatelstvích jako John Benjamins, Peter Lang, Wiley Blackwell, Cambridge Scholars, IGI Global, je důkazem výrazné akademické profilace a akribie uchazeče.

Monografie *Pragmatics of Tense and Time* vyšla v roce 2014 v nakladatelství John Benjamins v Amsterdamu a byla recenzována v časopise *Discourse and Society*. Tato monografie představuje první systematickou analýzu časové deixis v anglicky psaných zpravodajských textech v tištěných a internetových novinách. Zabývá se konvenčními posuny času a vlivem heteroglosie na porušování žánrových konvencí. Poprvé je zde rovněž představen pragmalingvistický model pro vícestupňovou analýzu internetových textů. Tento model vychází z hypertextuality a vysvětluje cyklickou prezentaci a obměňování základních strukturních elementů, díky čemuž je prezentace zpravodajských textů v internetu zásadně odlišná od tištěných masmediálních textů. Uchazeč je autorem 12 článků ve sbornících a 2 samostatných kapitol v *Encyclopedia of Applied Linguistics* (vyšla v nakladatelství Wiley Blackwell).

Velmi záslužná je uchazečova editorská činnost, která přispěla k tomu, že se jméno Masarykovy univerzity a Filozofické fakulty dostalo do povědomí evropské a světové lingvistické obce. Od r. 2006 je Jan Chovanec hlavním editorem časopisu *Brno Studies in English*. Za deset let jeho šéfredaktorské činnosti vyšlo přes 200 odborných statí od zahraničních, ale také českých autorů. Časopis se v současnosti dostal do databáze ERIH a SCOPUS a je uveden v národních seznamech doporučených časopisů různých zemí (např. Itálie, Španělsko, Polsko. Na mezinárodní úrovni si získal a upevnil respektovanou pozici mezi tradičními periodiky v oblasti evropské anglistiky (podle Scimago Journal Rank se v roce 2014 tento časopis v rámci regionu Eastern Europe umístil na prvním místě ze všech časopisů v oboru Jazyk a jazykověda).

V roce 2012 editoval Jan Chovanec *Language and Humour in the Media* spolu s Isabelou Ermida z University of Braga v Portugalsku. Knihu vydalo nakladatelství Cambridge Scholars. V roce 2015 editoval společně s prof. Martou Dynel z univerzity v Lodži kolektivní monografii *Participation in Public and Social Media Interactions* (vyšla v nakladatelství John Benjamins v Amsterdamu a byla recenzována v *Journal of Pragmatics*).

Kromě činnosti editorské se uchazeč také výrazně věnuje roli recenzenta. Jako uznávaný odborník v lingvistické problematice uveřejnil více než dvě desítky odborných recenzí. V poslední době je pozoruhodná jeho rozsáhlá recenzní činnost pro zahraniční časopisy (*Journal of Pragmatics* (Elsevier), *Journal of Historical Pragmatics* (John Benjamins), *Review of Cognitive Linguistics* (John Benjamins), *Journal of Language Aggression and Conflict* (John Benjamins), *Discourse, Context and Media* (Elsevier), *Linguistics and Education* (Elsevier), *Intercultural Pragmatics* (Walter de Gruyter), *Linguistica ONLINE* (MU Brno), *Central European Journal of Canadian Studies* (MU Brno), *Ostrava Journal of English Philology* (Ostrava), *Olomouc Modern Language Series* (Olomouc), *Encyclopedia of Applied Linguistics* (Wiley-Blackwell), *Open Linguistics* (de Gruyter Open), *Studie z aplikované lingvistiky* (SALi; UK Praha), *Slovo a slovesnost* (AV Praha), *Discourse and Interaction* (MU Brno), *Fachsprache – International Journal of Specialized Communication*.

Nelze opomenout ani jeho účast na konferencích. Úctyhodný počet 64 vystoupení na konferencích (převážně zahraničních) je důkazem jeho schopnosti mistrně navazovat profesionální kontakty a vzbudit zasloužený ohlas u konferenčního publika. Mnohé lingvistické konference, nejen v Brně, ale i v zahraničí, Chovanec také spoluorganizoval. O jeho vynikající reputaci mezi lingvistickými odborníky svědčí rovněž přes dvě stovky citací jeho prací, převážně v zahraničí.

Jan Chovanec je členem mezinárodních organizací IPrA (International Pragmatics Association) a CZASE (Czech Association for the Study of English). Je zván do zahraničí jako hodnotitel vědecké úrovně (Itálie) a jako oponent doktorské disertace (Estonsko). Působí jako člen edičních rad časopisů *Discourse and Interaction* (od r. 2010), *Interactions* (od r. 2012), *European Journal of Humour Research* (EJHR, od r. 2012), *Internet Pragmatics* (od r. 2016) a *Multilingua* (od r. 2016).

Závěr:

Vědecká kvalifikace uchazeče zcela **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru lingvistika konkrétních jazyků (germánské jazyky).

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Již jako doktorand působil uchazeč v Centru jazykového vzdělávání a v roce 1997 zakládal oddělení cizích jazyků na Filozofické fakultě. Následně působil na Ekonomicko-správní a na Právnické fakultě, kde vyučoval právní angličtinu a absolvoval několik školení Britské rady (informační a komunikační technologie a angličtina pro specifické účely) v ČR i zahraničí (Maďarsko, Rumunsko, Irsko). Z této doby se datuje také jeho trvalá spolupráce s University of Lapland (Rovaniemi, Finsko), kde se působí jako instruktor v intenzivních kurzech právní angličtiny. V rámci spolupráce s finskými kolegy na FF MU vyučuje kurz Interkulturní komunikace.

Jeho primární orientace na aplikovanou lingvistiku a angličtinu pro specifické a akademické účely se odrazila i v jeho záslužných odborných publikacích, např. v *Anglicko-českém slovníku uprchlického práva* (1999) s dr. Barborou Budíkovou a především v praktické příručce *Soudní překlad a tlumočení* (2011) spolu s Miroslavem Bázlikem a Teodorem Hrehovčíkem.

Po ukončení doktorského studia působil Jan Chovanec jako odborný asistent na Katedře anglického jazyka a literatury Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity. Od r. 2001 vyučuje na Filozofické fakultě na Katedře anglistiky a amerikanistiky a jako erudovaný odborník učí lingvistické předměty ve všech typech studia včetně doktorského. Vede velké množství diplomových prací a je předsedou a členem komise pro státní závěrné zkoušky v bakalářském a magisterském studiu anglického jazyka na Katedře anglistiky a amerikanistiky FF MU. V současnosti učí také v nově koncipovaném magisterském programu Severoamerická studia. Dr. Chovanec je úspěšným školitelem v doktorském studiu. Pod jeho vedením absolvovali obhajobu disertace již 4 doktorští studenti, kteří působí na vysokých školách v ČR a na Slovensku. Zároveň se u něho školí další dva doktorští studenti.

Jan Chovanec dostal pozvání k přednáškovým pobytům ve Švédsku (Örebro, Department of Communication). V Edmontonu (EU Centre of Excellence na University of Alberta) přednášel a vedl také workshop. Zahraniční přednášky a bloková výuka se uskutečnila v Turecku (Izmir), Španělsku

(Alicante), Německu (Mnichov, Magdeburg, Regensburg), Polsku (Wroclaw), Estonsku (Tartu), Finsku (Rovaniemi), Portugalsku (Porto, Braga), USA (Durham, Raleigh) a Taiwanu (Taipei).

Závěr:

Pedagogická způsobilost uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru lingvistika konkrétních jazyků (germánské jazyky).

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Jan Chovanec odevzdal habilitační spis pod názvem *The Discourse of Online Sportscasting: Constructing Meaning and Interaction in Live Text Commentary*. Oponenty habilitačního spisu jsou prof. Aleš Klégr z Ústavu anglického jazyka a didaktiky Filozofické fakulty Karlovy univerzity, prof. Greg Myers z University of Lancaster a prof. Hans Sauer z Univerzity Ludwiga Maximiliana v Mnichově. Všechny oponentské posudky jsou kladné a zdůrazňují nesporný vědecký přínos autora habilitační práce v dané oblasti zkoumání.

Prof. Klégr hodnotí přínos uchazečovy práce těmito slovy: „...autor podává důkladný a komplexní popis zkoumaného žánru. Z citovaných autorových publikací je zřejmé, že se touto problematikou zabývá již delší dobu a je to znát na jeho zevrubné znalosti literatury ze všech příslušných oblastí lingvistiky. Podařilo se mu najít téma, které je v této oblasti nové a dosud neprozkoumané nejen u nás, ale i v zahraničí a jeho studie tak představuje významné a relevantní obohacení stávajících poznatků analýzy diskurzu a žánrů ve sféře sportovního zpravodajství v masových médiích“.

Profesor Greg Myers z University of Lancaster se ve svém posudku velmi pozitivně vyjadřuje k erudovanosti autora práce: „Dr. Chovanec is a mid-career researcher who has done many studies of related media issues concerning liveness, broadcasting, metaphors, and cultural differences. But here he has put together just one line of work, so that it is tightly coherent. References to the academic sources are done with confidence of someone who has been immersed in his discipline... It (the work) has a clear structure and very clear presentation of analysis“.

Profesor Hans Sauer z mnichovské univerzity zevšeobecňuje hlavní rysy habilitační práce Jana Chovance: „The study is very systematic, detailed and thorough, and it also shows Dr. Chovanec's wide reading in a research field that is rapidly expanding... Dr. Chovanec's habilitation thesis is a very good piece of scholarly work, which explores a relatively new phenomenon and which expands the frontiers of linguistics“.

Závěr:

Úroveň habilitační práce uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na habilitační práce v oboru lingvistika konkrétních jazyků (germánské jazyky).

Výsledek tajného hlasování komise

Počet členů komise		5
Počet odevzdaných hlasů		5
z toho	kladných	5
	záporných	0
	neplatných	0

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazeče předkládá komise Vědecké radě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity návrh

jmenovat Mgr. Jana Chovance, PhD. docentem

v oboru lingvistika konkrétních jazyků (germánské jazyky).

V Brně dne 20. listopadu 2016

prof. PhDr. Ludmila Urbanová, CSc.

prof. PhDr. Aleš Klégr

prof. PhDr. Jarmila Tárnyiková, CSc.

doc. PhDr. Naděžda Kudrnáčová, CSc.

doc. PhDr. Renata Pípalová, CSc.